

ani vyrozumění, nepočala lhůta uvedeného odstavce ani běžeti a bylo tudíž nesprávné, zrušil-li prvý soudce své první usnesení, jímž dědicům přenechal projednání pozůstalosti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Článkem IX. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. byla ustanovení §§ 28 a 29 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. změněna a vysloveno, že pozůstalostní řízení přísluší provést notářům jako soudním komisařům. Z toho však byla připuštěna výjimka, dle níž jest dědicům možno, »nejpozději do 14 dnů po tom, kdy se jim dostalo vyrozumění o úmrtí neb obsílky ku projednání, oznámiti notáři, písemně neb ústně, že si sami pozůstalost projednají«. Podle znění zákona nemůže býti pochybnosti o tom, že tato 14denní lhůta neběží ode dne, kdy se dědicové o úmrtí zůstavitelově dozvěděli: jedná se tedy pouze o to, jak dlužno vykládati slova »vyrozumění o úmrtí«. V tomto případě zaslal notář dědičce obeslání k sepsání úmrtního zápisu po jejím zemřelém otcí; dědička tomuto obeslání vyhověla, dostavila se dne 26. října 1921 k notáři a podepsala tam vlastnoručně úmrtní zápis, notářem podle jejích údajů sepsaný. Toto obeslání k sepsání úmrtního zápisu sluší pokládati za »vyrozumění o úmrtí« po rozumu uvedeného zákona, neboť doručením tohoto obeslání dostalo se dědičce úředního vyrozumění o úmrtí zůstavitelově; od tohoto okamžiku věděla, že notář, jemuž podle zákona přísluší provésti pozůstalostní řízení, je zahájil; od tohoto dne, nejpozději však ode dne 26. října 1921, kdy s ní byl sepsán úmrtní zápis, počínala tedy pro ni uvedená 14denní lhůta. Dědička učinila však oznámení, že si pozůstalost projedná sama, až dne 15. listopadu 1921, tedy po uplynutí předepsané 14denní lhůty, a to nikoliv notáři, jak předpisuje zákon, nýbrž soudu, který je teprve zaslal notáři, k němuž došlo až dne 22. listopadu 1921. Neprávem odvolává se rekursní soud k odůvodnění svého názoru na zdejší rozhodnutí ze dne 11. října 1921 č. j. R I 1244/21 čís. sb. 1227, neboť rozhodnutí toto odpovídá zásadám shora vytčeným.

Čís. 1500.

I spoluvlastník, jenž byl ve sporu o zrušení spoluvlastnictví žalovaným, může navrhnouti povolení exekuce soudní dražbou dle § 352 ex. ř.

(Rozh. ze dne 15. února 1922, R I 181/22.)

Spoluvlastník A vysoudil na spoluvlastníku B spor o zrušení společenství nemovitostí, načež se B domáhal na soudě, by povolena byla dražba nemovitosti dle § 352 ex. ř. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuce dražbou k vůli zrušení spoluvlastnictví může býti povolena jen na základě některého exekučního titulu, jak jsou vypočteny v § 1 čís. 1 až 18 ex. ř., a smí býti povolena jen tehdy, když z exekučního titulu lze seznati jak osobu oprávněného, tak i osobu dlužníka, jakož i předmět dlužného plnění neb opomenutí; exekuce ve prospěch osoby jiné, nežli té, která jest v exekučním

titulu označena jako oprávněná nebo proti někomu jinému než-li tomu, kdo jest dle titulu exekučního dlužníkem, může býti povolena jen za podmínek § 9 ex. ř. Dle obsahu exekučního titulu, o který se exekuční návrh opírá, byl to v tomto případě vymáhající věřitel, jenž byl odsouzen, aby trpěl prodej domu, patřícího společně jemu a dlužníci, soudní dražbou, a také on to byl, jemuž byla uložena náhrada útrat sporu. Z toho plyne, že oprávněnou dle tohoto exekučního titulu jest dlužnice, nikoliv však vymáhající věřitel a že jenom dlužnice má právo, na základě uvedeného exekučního titulu vésti exekuci a že proti ní uvedený exekuční titul exekučním titulem není, pokud nebyly splněny podmínky § 9 ex. ř. Pokud se pak týče ustanovení § 561 čís. 2 c. ř. s., že výpověď z nájmu může býti provedena nejen stranou vypovídající, nýbrž i stranou vypovězenou, nelze ustanovení toto v tomto případě obdobně použít, poněvadž ustanovení to jest povahy výjimečné a jako takové musí býti vykládáno přesně. Že byly splněny podmínky § 9 ex. ř., ani vymáhající věřitel sám netvrdí, a proto již tato okolnost stačila, aby návrh exekuční byl zamítnut.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Základním pravidlem spoluvlastnického poměru je, že pravidelně může každý společník žádati za zrušení spoluvlastnictví (§ 830, 843 obč. zák.). Důsledek této zásady vede nutně k tomu, že rozsudek, vyhovující žalobě jednoho společníka na zrušení spoluvlastnictví soudní dražbou ve smyslu § 843 obč. zák. působí v hlavní věci, totiž v otázce zrušení spoluvlastnictví, ve prospěch obou stran ve sporu, tedy ve prospěch žalobce i žalovaného, a proti oběma (judicium duplex). Rozsudkem tím je totiž otázka zrušení spoluvlastnictví mezi stranami rozhodnuta, ani jeden ani druhý z nich nemůže o zrušení to znova žalovati, ježto by tomu bránila zásada procesní, že nelze rozhodovati opětně o téže věci sporné (ne bis in idem — res iudicata). Kdyby se žalovanému odepřelo právo použití rozsudku toho i proti odpůrci žalobci, nemohl by v případě, že by žalobce rozsudku toho nepoužil, uplatnit již vůbec své právo na zrušení spoluvlastnictví, což by se právě příčilo stěžejním zásadám hmotného práva o spoluvlastnictví (§§ 831, 832 obč. zák.). Jde tedy z této povahy věci samé, z povahy poměru spoluvlastnického, že i žalovaný může navrhnouti povolení exekuce soudní dražbou společné nemovitosti ve smyslu § 352 ex. ř., když žalobce s návrhem tím otálí a dokonce návrhu tomu se opírá, jak je tomu v tomto případě. Důsledně musí žalovanému v takovém případě připadnouti role strany vymáhající a též má též nárok na náhradu útrat dotyčného potřebného exekučního návrhu. (Srov. Neumann: Exekutionsordnung k § 352 ex. ř., Heller-Trenkwalder: Exekutionsordnung in ihrer praktischen Anwendung 1912 Nr. 444 str. 931 k § 352 ex. ř. pozn. 3, Neumann-Ettenreich-Bloch: Beispiele im Zivilprozeß- und Exekutionsverfahren 1900 Nr. 145 pozn. 6, Pollak: System des öster. Zivilprozeßrechtes und Exekutionsrechtes 1906 § 169 pozn. 13, Stubenrauch Kom. zum BGB. 1902 str. 1038 ohledně knihovní poznámky rozsudku, rozh. nejv. soudu ze dne 9. září 1870 čís. 10.079 Glaser-Unger čís. 3867; opačně Krainz 1920: System des öster. allgemeinen Privatrechtes § 421 pozn. 31 a citované tam rozhod-

nutí Gl. Ung. 4951 z roku 1873 a 4382 z roku 1908, hledíc jenom k formelní stránce exekučního titulu.

Čís. 1501.

Ustanovení čl. 40 obch. zák. platí ve všech případech, kde jde o vypořádání mezi společníky, zejména též o vypořádání mezi vystoupivším společníkem a společností.

(Rozh. ze dne 15. února 1922, R II 45/22.)

Společník veřejné společnosti domáhal se, vystoupiv z ní, soudního příkazu, by mu společnost předložila k nahlédnutí veškeré své obchodní knihy. Soud prvního stolu návrh zamítl. Důvody: Nejde tu o žádný z případů čl. 40 obch. zák., jmenovitě nejedná se o rozdělení společnosti. Žadatel nedomáhá se toho, by bylo rozděleno jmění společné jemu a jeho dřívějším společníkům, nemaje již na společenském jmění žádného podílu. Tím, že vystoupil ze společnosti, přešel jeho podíl na ostatní společníky, a přísluší mu pouze nárok na odbytné, jenž však jest pouhým nárokem peněžitým. Nejde mu tedy o nárok na rozdělení, jenž přísluší pouze tomu, kdo jest dosud ve společnosti, nýbrž domáhá se pouze, jsa mimo společnost, nároku na peněžitý obnos. Nelze tu proto použiti čl. 40 obch. zák., jenž ostatně nezakládá bezpodmínečného práva na předložení veškerých knih k nahlédnutí, nýbrž praví pouze, že, je-li tu jinak nárok na nahlédnutí do knihy, může nárok ten býti rozšířen na všechny knihy a jich úplný obsah. Pokud se tkne právních prostředků, jež poskytuje zákon vystoupivšímu společníku za účelem rozdělení jmění, jsou uvedeny v čl. 130 obch. zák. Právo nahlédnouti v knihy mimo spor není mu tam vyhrazeno. Pouze smlouvou mohl žadatel nároku takového nabýti, čehož však vůbec netvrdil. Rekursní soud návrhu vyhověl. Důvody: Mínění prvního soudu, že se nejedná o rozdělení společnosti po rozumu čl. 40 obch. zák., nelze přisvědčiti. Navrhovatel byl veřejným společníkem firmy, proti níž návrh zní, a vystoupil ze společnosti dne 31. prosince 1919. Proto měla se s ním firma podle čl. 130 obch. zák. na základě tehdejšího stavu jmění vypořádati. Navrhovatel se tohoto vypořádání domáhá, nestalo se však tak až dosud, naopak obdržel jen rozvahy, jichž správnost běře v pochybnost. Jde tu tedy o rozdělení společnosti a jest zejména bez významu, že vystoupivší společník musí se podle čl. 131 obch. zák. spokojiti s tím, že se mu jeho podíl na jmění společnosti vyplácí v peněžité, jeho hodnotě odpovídající částce, poněvadž formu, v níž obdrží společenský podíl, nelze vyvyšovati nad podstatu věci. Ve skutečnosti obdrží i vystoupivší společník díl jmění společnosti, totiž svůj podíl na něm, ovšem ve formě peněžité částky, jeho hodnotě odpovídající. Jde-li však o rozdělení společnosti, může soud podle čl. 40 obch. zák. naříditi sdělení obchodních knih a má tak učiniti, má-li navrhovatel na tom odůvodněný zájem, jak jest tomu nepochybně v tomto případě, kde navrhovatel chce na základě obchodních knih se přesvědčiti o správnosti sdělených mu rozvah a o pravé výši svého podílu, k čemuž má zajisté právo. Že stěžovatel byl a již není veřejným společníkem firmy, nepřichází v úvahu, poněvadž ustanovení čl. 40 obch. zák., pokud mluví o rozdělení